

A vébék nagy taktikusai

Szövetségi kapitányok a labdarúgó-világajnokságokon

● A labdarúgó-mérkőzéseket, illetve sorozatokat, tornákat, közöttük a világbajnokságot természetesen a csapatok a pályán nyerik meg – ám a partvonal mellett, a kispadon néha ugyanakkora egyéniségek állnak, mint akik bent a pályán vezetik a labdát. Közöttük olyanok is voltak/vannak, akiknek játékosként és szövetségi kapitányként is sikerült elhódítani a vébé-trófeát.

KATONA ZOLTÁN

A labdarúgásban a csapatot vezető edző kötelessége, hogy lehetőségeinek függvényében kijelölje a pályára lépő tizenegyet és a csapat taktikáját, stratégiáját. A magyar sportsajtóban a válogatottak esetében a szövetségi kapitány lett az a szó, amely konkrétan ezt a szerepkört jelöli, hiszen

dezett tornát, amelynek döntőjében a magyar válogatottat győzték le az azurrik. Pozzo amúgy nagy újító volt a futballban, az angol Herbert Chapman és az osztrák Hugo Meisl mellett őt tarthatjuk az ún. WM-rendszer egyik kidolgozójának. Az ötvenes években ezt fejlesztette még nagyobb tökélyre a magyar válogatott élén Sebes Gusztáv, majd ebből volt eredeztethető a későbbi holland, illetve brazil totális – és igen látványos – futball. A hollandok (és talán

Baróti Lajos négy világbajnokságon volt a magyar válogatott szövetségi kapitánya

FOTÓK FORRÁSA: FIFA.COM

leg a fia, Edward Iordănescu a „selectioner”.

Az, hogy ki bizonyul az idejében a legnagyobb és legeredményesebb taktikusnak, december 18-án este derül ki.

Románia szövetségi kapitányai a világbajnokságokon: Constantin „Costel” Rădulescu (1930, 1934, 1938), Angelo Niculescu (1970), Jenei Imre (1990), Anghel Iordănescu (1994, 1998).

Magyarország szövetségi kapitányai a világbajnokságokon: Nadas Ödön (1934), Dietz Károly (1938), Sebes Gusztáv (1954), Baróti Lajos (1958, 1962, 1966, 1978), Mészöly Kálmán (1982), Mezey György (1986).

A világbajnokságot nyert szövetségi kapitányok

- 1930: Alberto Suppici (Uruguay)
- 1934: Vittorio Pozzo (Olaszország)
- 1938: Vittorio Pozzo (Olaszország)
- 1950: Juan López Fontana (Uruguay)
- 1954: Sepp Herberger (Nyugat-Németország)
- 1958: Vicente Italo Feola (Brazília)
- 1962: Aymoré Moreira (Brazília)
- 1966: Alf Ramsey (Anglia)
- 1970: Mário Zagallo (Brazília)
- 1974: Helmuth Schön (Nyugat-Németország)
- 1978: Luis Cesar Menotti (Argentína)
- 1982: Enzo Bearzot (Olaszország)
- 1986: Carlos Bilardo (Argentína)
- 1990: Franz Beckenbauer (NSZK)
- 1994: Carlos Alberto Parreira (Brazília)
- 1998: Aimé Jacquet (Franciaország)
- 2002: Luis Felipe Scolari (Brazília)
- 2006: Marcello Lippi (Olaszország)
- 2010: Vicente del Bosque (Spanyolország)
- 2014: Joachim Löw (Németország)
- 2018: Didier Deschamps (Franciaország)

rendező németek nyerték és csapatkapitányuk, Franz Beckenbauer volt az első olyan labdarúgó, aki felemelhette az új trófeát. Németország a nyolcvanas években két döntőt veszített el, míg nem 1990-ben megnyerte az Argentína elleni finálét: Franz, a „császár” akkor már zakóban, a kispad elől futott be a pályára vébé-címét ünnepelni... Ugyanebben a hajóban evezett a francia Didier Deschamps is, aki 1998-ban játékosként emelhette a magasba a trófeát, húsz évvel később pedig szövetségi kapitányként lett világbajnok. A brazilok elleni párizsi vébé-döntőn Deschamps azért vehette át ráadásul elsőnek a kupát a franciák közül, mert a fináléban Blanc eltiltása miatt ő volt a csapatkapitány. A legutóbbi vébé-döntőt követően a zuhogó moszkvai esőben vehette át csapatával a vébé-trófeát.

A magyar és román rekorderek: Baróti és Iordănescu

Magyarország esetében egy olyan személy van, aki játszott is vébén, illetve szövetségi kapitányként is vezethette a válogatottat: Mészöly Kálmán, vagyis a Szőke Szikla az 1962-es chilei és az 1966-os angliai vébén volt a magyar válogatott játékosa, védőként a braziloknak és a bulgároknak is lőtt gólt. A Baróti Lajos szövetségi kapitány által irányított csapat mindkét esetben a negyeddöntőben búcsúzott a vébétől, ám Mészöly 1980-ban a válogatott élére került: ő az utolsó olyan magyar szövetségi kapitány, akinek vezérletével Magyarország győzelmet aratott Románia felett tétmeccsen, ugyanis az 1982-es vébé selejtezőin egy csoportban volt a két csapat, Budapesten sikerült 1-0-ra nyerni, majd a norvégok elleni (Mészöly filmezése miatt igen híres) 4-1-gyel kijutni a vébére. Ott azonban már nem ment

Didier Deschamps 1998-ban játékosként (a döntőben csapatkapitány volt Blanc eltiltása miatt), húsz évvel később pedig szövetségi kapitányként lett világbajnok

Románia a legnagyobb vébé-sikerét (negyeddöntő 1994-ben) Anghel Iordănescuval érte el

általában már a legrégebbi idők óta a kapitány mellett egy edző (válogatott esetében hívták pályaedzőnek is, a kluboknál a másodedző szó a megfelelő) is dolgozik a csapattal. A román „selectioner” kifejezés csak a játékosok kiválogatására utal, de a kapitányt itt is kiegészíti a „secund” szó által leírt (másod)edző.

Az egyetlen címvédő és a nagy vesztesek

Amikor az első világbajnokságot megrendezte a FIFA 1930-ban Uruguayban, az edző, illetve a szövetségi kapitány fogalma, munkaköre, szerepe már elterjedt és pontosan meghatározott volt. A harmincas években már rengeteg olyan szakember volt, akik a futball legjobbjainak számítottak, de közülük csak ketten nyertek világbajnokságot: az uruguayi Alberto Suppici, valamint az olasz Vittorio Pozzo. Utóbbi Olaszország élén egyszer a hazai rendezésű vébét nyerte meg 1934-ben Benito Mussolini nagy öröme, majd az 1938-ban Franciaországban megren-

dezett tornát, amelynek döntőjében a magyar válogatottat győzték le az azurrik. Pozzo amúgy nagy újító volt a futballban, az angol Herbert Chapman és az osztrák Hugo Meisl mellett őt tarthatjuk az ún. WM-rendszer egyik kidolgozójának. Az ötvenes években ezt fejlesztette még nagyobb tökélyre a magyar válogatott élén Sebes Gusztáv, majd ebből volt eredeztethető a későbbi holland, illetve brazil totális – és igen látványos – futball. A hollandok (és talán

Akiknek így is, úgy is sikerült

A világbajnokságok történetében három olyan személy van, akiknek játékosként és szövetségi kapitányként is sikerült világbajnokságot nyerni: a brazil Mário Zagallo, a német Franz Beckenbauer, illetve a francia Didier Deschamps. Zagallo 1958-ban és 1962-ben játékosként volt világbajnok (és címvédő) a Pelé neve által fémjelzett csapat biztos pontja volt. Aztán az 1970-es vébére való felkészüléskor a brazil szövetség menesztette az akkori szövetségi kapitányt, Joao Saldanhát és a helyére érkezett az akkor alig 39 éves Zagallo, aki a mexikói vébére minden idők legjobb válogatottját rakta össze olyan nevekből, mint Pelé, Jairzinho, Rivellino, Tostao, Gérson vagy Carlos Alberto és meg is nyerte velük a tornát. A következő vébét a